

Een stille kracht in een hybride

Egbert de Boer, FLORON-Vrijwilliger-van-het-jaar-2021

Op de FLORON-dag 2021 werd hij gehuldigd als Vrijwilliger-van-het-jaar om zijn decennialange inzet voor FLORON als districtskoördinator (dc) van D10 Flevoland. Dat omvat behalve de beide Flevopolders ook een groot stuk van de noordwestelijke Veluwe: twee totaal verschillende werelden. Wie is Egbert de Boer?

Vaassen. Een waterkoude dag in januari. Aan de keukentafel bij de koffie maken we een tijdreis die begint in 1948 in Wons, Friesland. Wie over de Afsluitdijk het vasteland van Friesland nadert, ziet de ouderlijke boerderij zo'n beetje als eerste bebouwing. Een weidsheid die niet onderdoet voor de Flevopolders. 'Heit' wilde hem leren kievitseieren zoeken, maar dat werd geen succes. "We waren al drie keer langs een nest met eieren gelopen, maar ik zag niks. Ik was toen al meer van de planten. Mijn 'beppe' was trots op een bijzondere plant in de tuin die ze 'Abessijnse klaver' noemde, een uitheemse witbloeiende *Oxalis*-soort. Daarvan koester ik al ruim zestig jaar nakomelingen in een bloempot in de vensterbank. Eerlijk gezegd heb ik nog nooit de precieze wetenschappelijke naam achterhaald..."

De aandacht voor planten blijft aanvankelijk nog diffuus. Herinneringen aan een ulo-leraar die herbariumbladen toont, een neef in de Noordoostpolder die voor de landbouwschool een herbarium moet maken. Op de Kweekschool (destijds de onderwijzersopleiding) in Sneek heeft hij les van de befaamde plantenkenner D.T.E. van der Ploeg, maar die geeft Duits – planten komen niet aan de orde. Egbert behaalt naast zijn werk als onderwijzer een akte Engels en wordt leraar aan het vmbo. Hij gaat in Vaassen wonen en wordt actief bij de KNNV-plantenwerkgroep Heerde-Epe, waar hij zijn plantenkennis in vlot tempo

uitbreidt. In de jaren '80 wordt de monumentale, driedelige Atlas van de Nederlandse Flora uitgegeven. Voor het derde deel zijn nog extra gegevens nodig van vijf 'atlasblokken' (5 x 5 km) tussen Garderen en Deventer, met onder andere de Kroondomeinen. Een grote klus die hem in de FLORON-scene brengt. In 2000 publiceert hij (samen met de KNNV) de FLORA van EPE (1989-1999) met kaartjes en beschrijvingen van ruim 700 planten in de 183 kilometerhokken die de gemeente groot is.

In 1993 volgt hij Jansje Timmermans op als dc van D10, een hybride district: enerzijds de Veluwe met de Kroondomeinen, landgoederen en Zuiderzeestadjes, anderzijds de weidse Flevopolders met weliswaar de Oostvaardersplassen, maar daar heeft hij – zelfs als FLORON-dc – geen toegang. Hij onderhoudt contacten met de (schaarse) plantenwerkgroepen, organiseert met ijzere consequentie zes plantenexcursies per seizoen, al blijft dat soms een one man show. Hij 'valideert' de waarnemingen in het district, redigeert nieuwsbrieven, en inventariseert kilometerhokken. Eind 2021 stonden er 321.859 plantenwaarnemingen van hem in de NDFF. In 2015 wordt hij redacteur en interviewer van PLANTEN. Hij toont zich met al deze taken een echte volhouder, maar helaas beperkt fysiek ongemak hem de laatste jaren wel. 's Middags gaan we op pad, eerst de Veluwe. In de Soerelse leem-

putten op Landgoed Welna heeft Egbert enige jaren geleden samen met Staatsbosbeheer en FLORON een beschermingsactie uitgevoerd voor Berghertshooi, een soort die sterk bedreigd wordt¹. Er zijn sinds 1990 nog tien groeiplaatsen bekend, in Zuid-Limburg en op de Veluwe. Op de Veluwe wordt de soort onder meer bedreigd door Wilde zwijnen, die de groeiplaatsen omwroeten. In een van de twee leemkuilen was de soort nog aanwezig, in de andere niet, hoewel de

Egbert in het weidse landschap van een 'voorland' aan de Drontermeerdijk nabij de Reevesluis.

omstandigheden er wel goed zijn. De locaties liggen te ver uit elkaar voor spontane overbrugging. Samen met FLORON-medewerker Ruud Beringen heeft hij zaden verzameld in de ene leemkuil en die opgekweekt en uitgezet in de andere leemkuil. Dat levert een welkome risicospreiding op, met verantwoord gebruik van lokaal plantmateriaal.

In de Kroondomeinen doet Egbert ook zogenaamde SNL-kartering (SNL: Subsiestelsel Natuur en Landschap). Zo karteert hij o.a. Smalle beukvaren en Fraai hertshooi die langs het uitgebreide padenstelsel groeien. Dat is letterlijk en figuurlijk kilometers maken.

We rijden richting Elburg, het landschap breekt open. In de Flevopolder slaan we meteen rechtsaf de schier eindeloze Drontermeerdijk op. "Dit nieuwe land was één groot pioniergebied. Het was fascinerend om te zien hoe Moerasandjvie aanvankelijk explodeerde, en hoe andere soorten gestaag de polder inkropen. Heel interessant zijn ook de 'voorlanden', een soort zand-

'Abessijnse klaver' (*Oxalis spec.*) uit het Friese Wons, al meer dan zestig jaar 'serieel' gekoesterd, de laatste veertig jaar in een vensterbank te Vaassen.

strandjes aan de polderkant van de randmeren." We bezoeken zo'n voorland nabij de Reevesluis. "Hier groeien nog zoute soorten uit de Zuiderzeetijd, zoals Zilte rus. Maar je vindt ook Tandjesgras, Blauw walstro, Sierlijke vetmuur ('Krielparnassia') en Geelhartje – toch mooie soorten..." Rillend van de januarikou stellen we vast dat we er voor al dit moois niet op de juiste tijd zijn.

Decennialang ben je met planten bezig geweest. In die tijd was er ook veel achteruitgang. Zie jij dat ook, en waar maak jij je zorgen

om? "Op schrale gronden verdwijnen ook de heel gewone soorten: Zandblauwtje en Blauwe knoop zie je tegenwoordig minder vaak. En er is veel te veel impulsieve inzaai, terwijl doordacht beheer ontbreekt."

Tekst en foto's: Gertie Papenburg

- 1 Over het herstelplan voor Berghershooi in de Soerelse leemkuil verscheen in PLANTEN no. 10 een uitgebreid artikel. Dit nummer kan worden gedownload op floron.nl/publicaties/planten.

Egbert in het besloten landschap van de Soerelse leemput waar zaden van Berghershooi geoogst werden.